

# KÉPZÉSI PROGRAM

**OKTATÁSI SZAKASSZISZTENS**

**TECHNIKUS SZAKMA**

**(5 éves technikumi képzési forma)**



**PROGRAMTANTERV**  
**OKTATÁSI SZAKASSZISZTENS**  
**SZAKMÁHOZ**

**1. A SZAKMA ALAPADATAI**

- 1.1 Az ágazat megnevezése: Oktatás ágazat
- 1.2 A szakma megnevezése: Oktatási szakasszisztens
- 1.3 A szakma azonosító száma:
- 1.4 A szakma szakmairányai: -
- 1.5 A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5
- 1.6 A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5
- 1.7 Ágazati alapoktatás megnevezése: Oktatás ágazati alapoktatás
- 1.8 Kapcsolódó részs szakmák megnevezése: -
- 1.9 Egybefüggő szakmai gyakorlat időtartama: Technikumi oktatásban: 140 óra;  
Érettségire épülő oktatásban: 160 óra

**2. A KÉPZÉS SZERKEZETE ÉS TARTALMA**

A programtantervvel kitöltött időkeret –a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020 (II. 7.) Korm. rendelet 13.§ (4) bekezdésének megfelelően – tartalmaz a szakképző intézmény által a helyi gazdasági környezet egyedi elvárásaihoz igazodó szakmai célokra szabadon felhasználható időkeretet (szabad sáv). A szabad sáv szakmai tartalmáról a szakképző iskola szakmai programjában kell rendelkezni. Az elmélet és a gyakorlat a dokumentumban nem kerül élesen elválasztásra. A cél az, hogy lehetőség legyen a gyakorlat során is elméletet oktatni, hatékonyabbá téve ezzel az oktatást. Az egyes tantárgyaknál történik annak meghatározása, hogy a tantárgy teljes tartalmát tekintve az órakeretnek minimálisan hány százalékát kell gyakorlati körülmények között oktatni. Ez az adott tantárgy egészének gyakorlatigényességét mutatja, és minél magasabb ez az arány, annál inkább ösztönöz az elméleti tudáselemek gyakorlatba ágyazottan történő oktatására. A szakirányú oktatásban a tantárgyakra meghatározott időkeret és tartalom kötelező érvényű, a témakörökre kialakított óraszám, valamint a tantárgyak és témakörök óraszámának évfolyamonkénti megoszlása és sorrendje – a szakmai vizsga követelményeire tekintettel –pedig ajánlás.

A kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítés során az ágazati alapoktatáshoz tartozó tantárgyak oktatását a szakmai oktatás első félévében kell megszervezni.

oktatási szakasszisztens 5 0188 25 01szakma óraterve

| Tantárgyak                                   |                                               | 9. évfolyam | 10. évfolyam | 11. évfolyam    | 12. évfolyam    | 13. évfolyam | 9-13. évfolyam |
|----------------------------------------------|-----------------------------------------------|-------------|--------------|-----------------|-----------------|--------------|----------------|
| Közismereti oktatás                          | Magyar nyelv és irodalom                      | 4 (+1) **   | 5            | 3 (+1) *        | 3 (+1) *        | 0            | 525            |
|                                              | Idegen nyelv                                  | 4 (+1) **   | 4            | 3               | 3 (+1) **       | 3 (+6) **    | 597            |
|                                              | Matematika                                    | 4 (+1) **   | 4            | 3 (+1) *        | 3 (+1) *        | 0            | 489            |
|                                              | Történelem                                    | 3           | 3            | 2 (+1) **       | 2 (+1) **       | 0            | 350            |
|                                              | Állampolgári ismeretek                        | 0           | 0            | 0               | 1               | 0            | 31             |
|                                              | Digitális kultúra                             | 1           | 0 (+1) **    | 0               | 0               | 0            | 36             |
|                                              | Testnevelés                                   | 4           | 4            | 3               | 3               | 0            | 489            |
|                                              | Osztályfőnöki                                 | 1           | 1            | 1               | 1               | 1            | 175            |
|                                              | Kötelező komplex természettudományos tantárgy | 3           | 0            | 0               | 0               | 0            | 108            |
|                                              | Ágazathoz kapcsolódó tantárgy: biológia       | 0           | 2            | 2               | 0               | 0            | 144            |
|                                              | Érettségire felkészítő tantárgy *             | 0           | 0            | 2               | 2               | 0            | 139*           |
|                                              | Pénzügyi és vállalkozói ismeretek             | 0           | 1            | 0               | 0               | 0            | 36             |
|                                              | <b>Összes közismereti óraszám</b>             | <b>24</b>   | <b>24</b>    | <b>19</b>       | <b>18</b>       | <b>4</b>     | <b>3109</b>    |
| Ágazati alapoktatás                          |                                               | 7           | 9            | 0               | 0               | 0            | 576            |
| Szabadon tervezhető órakeret (közismeret) ** |                                               | 3           | 1            | 1               | 2               | 6            | 428**          |
| Szakirányú oktatás                           |                                               | 0           | 0            | 14              | 14              | 24           | 1752           |
| Szakirányú oktatás                           | Munkavállalói ismeretek                       | 0           | 0            | 0               | 0               | 0 (+1)***    | 0              |
|                                              | Munkavállalói idegen nyelv                    | 0           | 0            | 0               | 0               | 2            | 62             |
|                                              | Élménypedagógia                               | 2           | 2            | 0               | 0               | 0            | 144            |
|                                              | Játékos személyiségfejlesztés                 | 2           | 0            | 0               | 0               | 0            | 72             |
|                                              | A tanulás tanulása                            | 1           | 0            | 0               | 0               | 0            | 36             |
|                                              | Értékteremtő gyermeknevelés                   | 0           | 3            | 2               | 0,5 (+ 0,5) *** | 3            | 291            |
|                                              | A gyógypedagógia alapjai                      | 0           | 0            | 1               | 1               | 1            | 103            |
|                                              | Pszichológia                                  | 0           | 1            | 2,5 (+ 0,5) *** | 3               | 2            | 296            |
|                                              | Pedagógiai gyakorlat                          | 2           | 2            | 5               | 5               | 7 (+1)***    | 721            |
|                                              | Gondozás és egészségnevelés                   | 0           | 1            | 1               | 0               | 0            | 72             |
|                                              | Pedagógiai szociológia                        | 0           | 0            | 0               | 0               | 2            | 62             |
|                                              | Mentálhigiéné                                 | 0           | 0            | 0               | 1               | 2            | 98             |
|                                              | Szabadidő-szervezés                           | 0           | 0            | 0               | 1               | 2            | 98             |

### 3. A TANULÁSI TERÜLETEK RÉSZLETES SZAKMAI TARTALMA

#### 3.1 Munkavállalói ismeretek megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszám: 18/18 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A Munkavállalói ismeretek tanulási terület elsajátításával a tanuló önismeretet szerez, meghatározza a céljait. Megismerkedik környezete munkaerőpiaci helyzetével. Megtanulja, milyen foglalkoztatási formában tud majd elhelyezkedni munkavállalóként. Megismeri, hogy tanulói jogviszonyában is foglalkoztatható szakképzési munkaviszony keretében. Megtanulja az ehhez a jogviszonyhoz kapcsolódó jogait és kötelezettségeit. A tanuló megismeri a munkavállaláshoz, a munkaviszony létesítéséhez szükséges alapismereteket, amelyeket a gyakorlati, mindennapi tevékenysége során alkalmazni tud.

### **3.1 Munkavállalói ismeretek tantárgy 18/18 óra**

A tantárgy tanításának fő célja

A tanuló általános felkészítése az álláskeresés módszereire, technikáira, valamint a munkavállaláshoz, a munkaviszony létesítéséhez szükséges alapismeretek elsajátítására.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

#### **A tantárgy témakörei**

Álláskeresés Karrierlehetőségek feltérképezése: önismeret, reális célkitűzések, helyi munkaerőpiac ismerete, mobilitás szerepe, szakképzések szerepe, képzési támogatások (ösztöndíjak rendszere) ismerete Álláskeresői módszerek: újsághirdetés, internetes álláskereső oldalak, személyes kapcsolatok, kapcsolati hálózat fontossága

Munkajogi alapismeretek Foglalkoztatási formák: munkaviszony, megbízási jogviszony, vállalkozási jogviszony, közalkalmazotti jogviszony, közszolgálati jogviszony A tanulót érintő szakképzési munkaviszony lényege, jelentősége A tipikus munkavégzési formák a munka törvénykönyve szerint: távmunka, bedolgozói munkaviszony, munkaerő-kölcsönzés, egyszerűsített foglalkoztatás (mezőgazdasági, turisztikai idegnyomunka és alkalmi munka) Speciális jogviszonyok: önfoglalkoztatás, iskolaszövetkezet keretében végzett diákmunka, önkéntes munka

Munkaviszony létesítése Felek a munkajogviszonyban. A munkaviszony alanyai A munkaviszony létesítése. A munkaszerződés. A munkaszerződés tartalma. A munkaviszony kezdete létrejötte, fajtái. Próbaidő A munkavállaló és munkáltató alapvető kötelezettségei A munkaszerződés módosítása Munkaviszony megszűnése, megszüntetése Munkaidő és pihenőidő A munka díjazása (minimálbér, garantált bérminimum)

Munkanélküliség Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat (NFSZ). Álláskeresőként történő nyilvántartásba vétel Az álláskeresői ellátások fajtái Álláskeresői számára nyújtandó támogatások (vállalkozóvá válás, közfoglalkoztatás, képzések, utazási költség-támogatások Szolgáltatások álláskeresői (munkaerő-közvetítés, tanácsadás) Európai Foglalkoztatási Szolgálat (EURES) 8 3.2 Munkavállalói idegen nyelv megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszám: 62/62 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

Állások megpályázása idegen nyelven. Önéletrajz és motivációs levél megfogalmazása, az állásinterjú során megfelelő idegen nyelvű kommunikáció.

### 3.2 Munkavállalói idegen nyelv tantárgy 62/62 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja, hogy a tanulók idegen nyelven is képesek legyenek álláshirdetésre jelentkezni, ismerjék az álláskeresés lépéseit, s nyelvi szintjüknek megfelelően hatékonyan és eredményesen meg tudják valósítani a kommunikációs célokat egy állásinterjú során. Megértsék a munkájukhoz kapcsolódó idegen nyelvű álláshirdetéseket, képesek legyenek a munkavállaláshoz kapcsolódóan egyszerű formanyomtatványokat kitölteni, önéletrajzot írni és motivációs levelet megfogalmazni a formai és tartalmi követelményeknek megfelelően, nyelvi panelek és gyakori kifejezések segítségével. Az állásinterjú során legyenek képesek idegen nyelven, a személyes és szakmai vonatkozást is beleértve bemutatkozni. Az állásinterjú bevezető részében, az általános társalgás során feltett kérdéseket egyszerű mondatokkal meg tudják válaszolni. Az interjú során tudjanak szándékaikról, elképzeléseikről, jövőbeli terveikről beszélni. Ki tudják fejezni erősségeiket, gyengeségeiket egyszerűbb mondatok, nyelvi szerkezetek segítségével. Rendelkezzenek megfelelő szókincssel ahhoz, hogy tanulmányaikról és munkatapasztalatukról be tudjanak számolni. Megértsék az adott cég/vállalat honlapján közzétett információkat, és ezzel kapcsolatosan fel tudjanak tenni munkájukat érintő egyszerűbb kérdéseket. A tantárgy az utolsó évfolyamon kerül oktatásra, így épít a tanulók közismereti tantárgyak keretében elsajátított idegennyelv-tudására, alapvető mondatszerkesztési ismereteire, valamint a főbb igeidők ismeretére. A tantárgy tanulása során a tanuló ezen ismereteit aktiválja és a munkavállalói szókincset is alkalmazva gyakorolja. 3.2.1.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások: A tantárgy tanítása idegen nyelven zajlik, ezért az oktátónak rendelkeznie kell az adott idegen nyelvből nyelvtanári végzettséggel.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak - Idegen nyelvek

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

Az álláskeresés lépései, álláshirdetések

A tanuló megismeri az álláskeresés lépéseit, és megtanulja az ahhoz kapcsolódó szókincset idegen nyelven (végzettségek, egyéb képzettségek, megkövetelt tulajdonságok, szakmai gyakorlat stb.). Képesé válik a szakmájához kapcsolódó álláshirdetések megértésére, és fel tudja ismer-ni, hogy saját végzettsége, képzettsége, képességei mennyire felelnek meg az álláshirdetés követelményeinek. Az álláshirdetésnek és szakmájának megfelelően begyakorolja az egyszerűbb, álláskereséssel kapcsolatos űrlapok helyes kitöltését. Az álláshirdetések és az űrlapok szövegének olvasása során a receptív kompetencia fejlesztése történik (olvasott szöveg értése), az űrlapkitöltés során pedig produktív kompetenciákat fejlesztünk (írás-készség).

Önéletrajz és motivációs levél

A tanuló megtanulja az önéletrajzok típusait, azok tartalmi és formai követelményeit, tipikus szófordulatait. Képesé válik saját maga is a nyelvi szintjének megfelelő helyességgel és igényességgel, önállóan megfogalmazni önéletrajzát. Megismeri az állás megpályázásához használt hivatalos levél tartalmi és formai követelményeit. Begyakorolja a gyakran használt tipikus 11 szófordulatokat, a szakmájában használt gyakori kifejezéseket, valamint a szakmája

gyakorlásához szükséges kulcsfontosságú kompetenciák kifejezéseit idegen nyelven. Az álláshirdetések alapján begyakorolja, hogy tipikus szófordulatok és nyelvi panelek segítségével hogyan lehet az adott hirdetéshez igazítani levelének tartalmát.

„Small talk” –általános társalgás

A „small talk” elengedhetetlen része minden beszélgetésnek, így az állásinterjúnak is. Segíti a beszélgetésben részt vevőket ráhangolódni a tényleges beszélgetésre, megtöri a kínos csendet, oldja a feszültséget, segít a beszélgetés gördülékeny menetének fenntartásában és a beszélgetés lezárásában. Fontos, hogy a „small talk” során érintett témák semlegesek legyenek a beszélgetőpartnerek számára, és az adott szituációhoz, fizikai környezethez passzoljanak. Ilyen tipikus témák lehetnek pl. az időjárás, közlekedés (odajutás, parkolás, épületen belüli tájékozódás), étkezési lehetőségek (cégnél, környéken), család, hobbi, szabadidő (szórakozás, sport). A tanulók begyakorolják a megfelelő kérdésfeltevést és a beszélgetésben való aktív részvétel szabályait, fordulatait.

Állásinterjú

A témakör végére a tanuló képes egyszerűbb mondatokkal és megfelelő koherenciával hatékony kommunikációt folytatni az állásinterjú során. Be tud mutatkozni szakmai vonatkozással is. Elsajátítja azt a szakmai jellegű szókincset, amely alkalmassá teszi arra, hogy a munkalehetőségekről, munkakörülményekről tájékozódjon. Ki tudja emelni erősségeit, és egyszerűbb kérdéseket tud feltenni a betölteni kívánt munkakörrel kapcsolatosan. A témakör tanulása során elsajátítja a közvetlenül a szakmájára vonatkozó, gyakran használt kifejezéseket.

### **3.3 Ágazati kompetenciafejlesztés megnevezésű tanulási terület**

A tanulási terület tantárgyainak összóraszám: 252/144 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

Az Ágazati kompetenciafejlesztés megnevezésű tanulási terület feldolgozása élmény- és gyakorlatorientált tartalomfeldolgozást igényel. A képességek fejlesztése a hangsúlyos, az információtartalom pedig megalapozza a tanulók későbbi foglalkozásához szükséges elméleti tudását. Az élménypedagógia és a játékos személyiségfejlesztés tantárgyak témakörei fejlesztik a tanulók önismeretét, viselkedéskultúráját, kommunikációját, valamint kreativitását. Segíti önmaguk és mások reális önértékelését. Megalapozza a tanulók pedagógiai attitűdjét. A tanulási terület valamennyi tantárgyának oktatását 12-16 fős csoportokban javasolt megvalósítani.

#### **Élménypedagógia 144/72 óra**

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja, hogy a tanuló ismerje meg a vizuális kommunikációt, jelek értelmezését a vizuális nyelvben, kultúrát, népművészetet, környezet- és tárgykultúrát, esztétikumot. A tanuló ismerje meg a dekoráció, ajándék- és játékkészítés folyamatát, valamint tisztában legyen a szemléltető eszközök készítésének lehetőségeivel és technikáival. A tanulók a tantárgy segítségével képesek lesznek játék- és szabadidős tevékenységeket kezdeményezni, megszervezni és vezetni, megismerik a mesepedagógia lehetőségeit, a

meseterápia módszerét, hogy később szociális területen vagy az oktatás-nevelés folyamatában ezt hasznosítani tudják.

A mesék személyiségfejlesztő hatását, az alkotás örömeinek érzését, illetve a dramatikus nevelésben rejlő lehetőségeket tudatosítják a tantárgyat tanuló fiatalok, emellett történetalkotással, bábjátékokkal fejlesztik szövegalkotó képességüket, kreativitásukat.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások: pedagógiatanár, okleveles rajztanár (vizuális kultúra tanár, vizuális- és környezetkultúra tanár)

A képzés órakeretének legalább 0 %-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

### **A tantárgy témakörei**

#### **Kreatív alkotás 36/18 óra**

Az óvodai és iskolai dekorációk szerepe, fajtái

Óvodai, iskolai dekorációk, faliújságok szerepe, készítése

Népművészet, népművészeti technikák

Tárgykészítő játékok módszertana

Népi kismesterségek módszertana

Népi kézművesség természetes anyagokból

Különböző anyagok hagyományos és újszerű felhasználása

Kézműves technikák alapjai (kreatív hobby)

Tárgyak készítéséhez használható anyagok és tulajdonságaik

Tanulók által is elkészíthető ajándékok

Ünnepekhez kapcsolódó ajándékok

Újrahasznosított anyagból készült ajándékok

Bábkészítés

#### **Szabadidő – játékirányítás, játékszervezés alapjai 36/18 óra**

A játékok általános jellemzői

A játéktevékenység fejlődése a különböző életkori szakaszokban

A játék célja, szerepe az óvodások és az iskolások életében

A játék fajtái: gyakorlójáték, konstruálójáték, barkácsolás, bábjáték, szerepjáték, intellektuális játék, társasjáték

Mesék, versek feldolgozása szerepjátékkal

Sportjátékok fajtái

A sportjátékok szabályai, jellemzői, szerepe, megválasztásának szempontjai

A sport szerepe a személyiség fejlődésében

A gyermekjátékok biztonsági előírásai

Biztonságossági és egészségügyi követelmények

A játék szerepe a személyiség fejlődésében és önkifejezésben

A játék „öngyógyító” szerepe

Önismereti játékok fajtái, formái

Az életkori sajátosságoknak megfelelő szerepjáték feszültségoldó hatásai

Játékfajták a szabadban, zárt térben játszható játékok

A játékvezető feladatai

A játékvezetővel szemben támasztott elvárások

A játékos csoportfoglalkozásokon résztvevők csoportdinamikai fejlődése

Játék – oktatás – szabadidő összefüggései, szerepük a személyiség fejlesztésében

Korunk játécai: fantasyjátékok és virtuális játékok, ezek előnyei és veszélyei

A néphagyományok, ősi magyar néphagyományok és népi játékok

Az átlagtól eltérő játékfejlődés

A játék, mint terápiás eszköz

### Mesepedagógia – bábjáték – drámajáték 72/36 óra

Mi a mesepedagógia?

Mondókák, mesék és az életkori sajátosságok összefüggései

A mesék szimbolikus nyelve

A meseterápia elvei, témakörei

Királyfik és királylányok

A felnőtté válás, úton lévők meséi

Életválságok meséi

Az öregedés, a halál témája a mesékben

Mesélés eszközei, játékeszközök alkotása (jelmez-, bábkészítés)

Környezettudatos játékok, tárgyak metamorfózisa

A szerepjátékok világa

Dramatikus játékok (szöveggel, hanggal, bábbal, zenével, mozgással, tánccal)

A dramatikus nevelés pozitív hatásai

A bábjátékok és alkalmazási lehetőségük

Az alkotó folyamat varázsa

Történetalkotás, rögtönzés, saját történetek feldolgozása

Színjátékos tevékenység (vers- és prózamondás, jelenet, előadás)

Színházi gyermekelőadás, bábelőadás megtekintése

### **Játékos személyiségfejlesztés 72/36 óra**

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja a tanulók önismeretének fejlesztése, a pozitív énkép kialakítása, a tanulók felkészítése a tudatos és hatékony viselkedéskultúrára. A tanulók váljanak képessé az egészséges önérvényesítésre, és építsék ki az ehhez szükséges kommunikációs eszköztárat, tudatosítsák az eredményes kommunikáció feltételeit. A tanulók ismerjék meg saját képességeiket, készségeiket. Különösen fontos a magatartási, illetve viselkedésformák jelentőségének megerősítése, az empátikus készségek fejlesztése. A tanulók ismerjék meg a kulturált viselkedés, a hétköznapi protokoll fogalmait, szabályrendszerét, illetve ezek alkalmazásának lehetőségeit.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások: pedagógiatanár, magyartanár

A képzés órakeretének legalább 0 %-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

A tantárgy témakörei

Ön- és társismeret 36/18 óra

Az énkép fogalma

Testi önismeret és önkifejezés

Nyílt és rejtett tulajdonságok

Az énkép és énídeál távolsága

Szorongás és stressz

Feszültségcsökkentő gyakorlatok

Önbizalom és önérvényesítés

Hatékony énbemutató

Az identitás fogalma és összetevői

Család-gyökerek megismerése

Jövőkép

Érdeklődés és pályamotiváció

Pályaszocializáció

Önismereti játékok

Szerepjátékok

Szituációs játékok

Énvédő mechanizmusok

A szocializáció és jelentősége a személyiség alakulásában

Ki vagyok? Johari-ablak

A személyiség

Személyiségfejlődés

Az egyéniség és a jellem

Az ideál

A visszajelzés

Miért fontos a pedagógiai munkát végzőnek önmagát ismernie?

Bevezető a gyakorlati önfeltáró munkába

Önnevelés, önelfogadás és önbecsülés

Az emberi szükségletek rendszere

A mentális egészség fogalma, tényezői

Önkifejezés nyelvi eszközökkel 18/9 óra

A beszéd fontossága

A beszéd fejlődése

A gyermek nyelve, a gyermek önkifejezése

A gyermek megértésének feltételei

A (beszéd)megértés fontossága

Érts szót! Az aktív figyelem, meghallgatás jelentősége

Az önkifejezés módjai

A nyelv és beszéd, mint az önkifejezés eszköze  
Az önkifejezés nyelvi lehetőségei  
A hiteles és pontos megfogalmazás jelentősége - Fogalmazz pontosan!  
Mondd érthetően!  
A szókincs fontossága az önkifejezésben  
A szókincs bővítésének lehetőségei  
A szókincs bővítésének forrásai  
Mondd másképp! A megfogalmazás módja - a stílus, maga az ember

#### Viselkedéskultúra 18/9 óra

Viselkedés- és magatartáskultúra  
Kapcsolatok a mindennapokban  
Családon belüli viselkedésformák  
A hétköznapi protokoll  
Megjelenéskultúra  
A társalgási élet speciális szabályai  
Étkezési kultúra  
Munkahelyi társas klíma  
Helyzetgyakorlatok

#### **A tanulás tanulása 36/36 óra**

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja, hogy olyan képességek, készségek birtokába juttassa a diákokat, amelyek segítségével hatékony egyéni tanulási módszereket, stratégiákat alakíthatnak ki. Ezek birtokában a tanulók javíthatják iskolai teljesítményüket, későbbi pályaválasztásukat, sikeres továbbtanulásukat, segíthetik felnőtt életükben való boldogulásukat. A későbbiekben pedig rugalmas gondolkodású, kreatív, folyamatos megújulásra kész szakemberekké válhatnak, akiket bárhol szívesen foglalkoztatnak majd.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások: pedagógiatanár, pedagógiai diplomával rendelkező oktató

A képzés órakeretének legalább 0 %-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

#### **A tantárgy témakörei**

Tanulás tanulása 36/36 óra

Tanulási motiváció

Tanulás és teljesítmény

Figyelem – fegyelem, az aktív figyelem kérdése

Emlékezés

Az emlékezés technikái

A tanulás általános feltételei

A tanulás külső körülményei

Tanulási stílusok

Elemi tanulási technikák

Összetett tanulási technikák

Szorongás - tanulás – teljesítmény

A pihenés és tanulás összefüggései

A rendszeresség, folyamatosság kérdése

Tantárgyspecifikus technikák - Mit hogyan érdemes tanulni?

Hogyan nem érdemes tanulni?

A módszerek, stílusok egyéni különbözőségei

Az önellenőrzés és módjai

Sikerélmény a tanulásban

### **3.4 A pedagógiai, pszichológiai, gyógypedagógiai feladatok megnevezésű tanulási terület**

A tanulási terület tantárgyainak összóraszám: 1393/1085 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A pedagógia, pszichológiai és gyógypedagógiai feladatok tanulási terület elsajátításával a tanuló korszerű pedagógiai, pszichológiai és gyógypedagógiai ismereteket szerez, amely lehetővé teszi az oktató munkában történő tudatos és hatékony közreműködést. Megismeri az általános pedagógia, tanulásirányítás-didaktika, a neveléstudomány és a neveléstörténet, általános pszichológia, fejlődéslélektan, szociálpszichológia, alkalmazott pszichológia és gyógypedagógia alapvető műveltséganyagát. Segíti önmaguk és mások reális önértékelését. Megalapozza a tanulók pedagógiai attitűdjét.

#### **Értékteremtő gyermeknevelés tantárgy 291/273 óra**

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja, hogy korszerű pedagógiai ismeretek elsajátításával készítse fel tanulókat a nevelő, oktató munkában történő tudatos és hatékony közreműködésre. A tanulóképesse válnak az oktatás és nevelés alapvető fogalmait és folyamatait komplexen

értelmezni és szakmai tudásuk birtokában segítséget nyújtani a különböző oktatási-nevelési intézményekben. A tanulók ismerjék meg a gyermekek/tanulók céltudatos személyiségfejlesztésének folyamatait, a nevelő és oktató munka színtereit, módszereit, eszközeit, illetve ezek alkalmazásának lehetőségeit.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások: pedagógiatanár, okleveles gyógypedagógus

A képzés órakeretének legalább 0 %-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

### **A tantárgy témakörei**

Értékteremtő gyermeknevelés

Nevelési helyzetek és nevelési folyamatok 27/27 óra

A pedagógia tárgya, célja, feladata

A pedagógia a tudományok rendszerében

A pedagógia mint inter- és/vagy multidiszciplináris tudomány

A pedagógia területei

Gyermekkor régen és ma

A gyermekkor jellemzői az őskortól napjainkig (a gyermekekről kialakított kép, a gyermeknevelés alapelvei, a gyermekek jellemző tevékenységei)

Az intézményes kisgyermeknevelés kezdetei Magyarországon (Brunsztvik Terézia, Bezerédy Amália)

Reformpedagógiai irányzatok (Waldorf, Montessori, Freinet, Rogers stb.)

Pedagógiai törekvések a XX-XXI. században (KIP program, távoktatás, digitális, online oktatás stb.)

Fejlődés, érés, nevelés 27/27 óra

A nevelés fogalma, célja, feladata

A személyiség fejlődését meghatározó biológiai tényezők és a környezeti nevelési hatások kölcsönhatása

A nevelhetőség kérdésköre

Az adottság, a rátermettség, a hajlam, a temperamentum, az érdeklődés, a képesség, a tehetség, a kreativitás fogalma

A nevelés feladat- és eszközrendszere

A nevelés, a személyiségfejlesztés fő területei

Az értelmi nevelés

Az érzelmi nevelés

Az egészséges életmódra nevelés

Az erkölcsi nevelés

Az esztétikai nevelés

A környezeti nevelés

Az érték és norma a nevelés folyamatában

Az értékek, értékrendek felosztása

Kollektív értékek

Individuális értékek

Fejlődés és szocializáció különböző életkorokban 54/54 óra

Bölcsőde

A bölcsődéskorú gyermek életkori sajátosságai

Óvodába kerülés, beszoktatás

Óvodai szocializáció

Az óvodáskor jellemzői

A gyermek mozgása, testi jellemzői

Értelmi fejlődés

Az óvodások érzelmi fejlődése

Társas jellemzők

Nemi identitás fejlődése

Éntudat kialakulása

Önszabályozás

Önállóság, autonómia

Az iskolába lépő gyermek jellemzői

A kisiskoláskor jellemzői

A serdülőkor és ifjúkor jellemzői

Fejlődési fordulat

Az iskolaérettség kritériumai

Társas készségek, szociális kompetencia

Gyerekek közötti társas kapcsolat, játék

Agresszió

Barátság

Gyerekcsoportok jellemzői

Gyerekcsoportok fejlődési fázisai

A csoport kohéziójának növelése

Szociális kompetenciát fejlesztő játékok

A nevelés szinterei 36/36 óra

A szocializáció fogalma, szinterei

Szociális tanulás fogalma, folyamata

Közvetlen nevelés

Formálás

Modellálás

Megfigyeléses tanulás

Utánzás

Azonosulás (identifikáció)

Belsővé tétel (interiorizáció)

Elsődleges szocializáció

Másodlagos szocializáció

A szocializáció és a nevelés kapcsolatrendszer

A család, a családi nevelés

A család, a család szerkezete, funkciója, típusait

Az anya-gyermek kapcsolat jellemzői, a szülői nevelői attitűdök típusai, hatása a gyermek személyiségére

A családi szocializáció, nevelés zavarai, diszfunkciói, a szocializációt károsító tényezők, azok következményei

A nevelési intézmények szocializációban betöltött szerepe

Bölcsődei nevelés

Óvodai nevelés

Iskolai nevelés

Kollégiumi nevelés, a gyermekvédelmi szakellátás intézményei/otthonai

A kortársak szerepe a szocializációban

A köznevelés és szakképző intézményei, struktúrája

A köznevelési és szakképző intézmények működését meghatározó fontosabb dokumentumok

Pályaorientációs ismeretek, életpálya-építés támogatása

A köznevelés és a szakképzés jogi szabályozása

A köznevelési és szakképző intézmények működését meghatározó belső szabályozó dokumentumok

Pedagógiai program

Nevelési program

Helyi tanterv

Szakmai program

Szervezeti és működési szabályzat

Házirend

A család és az intézmény közötti kapcsolattartás, együttműködés formái

A közművelődési intézmények szerepe a személyiségfejlesztésben

Pályázati lehetőségek szerepe az intézményekben

A nevelés módszerei 18/18 óra

A nevelési módszer fogalma, típusai

A nevelési módszer kiválasztásának szempontjai

Az egyes módszerek szerepe a nevelés folyamatában

Közvetlen és közvetett nevelő hatások és nevelési módszerek

Jutalmazás és büntetés szerepe a nevelési folyamatban

Segítő, támogató nevelési módszerek

A nevelő mint modell

A pedagógus szerepéről vallott felfogások

A pedagógus személyisége, alapvető személyiségvonások, alapképességek

A vezetési stílusok

Konfliktushelyzetek a pedagógiai folyamatban

A gyermekek, serdülők, fiatalok fő tevékenységformái 18/18 óra

A nevelés fő tevékenységformái: gondozás, szabadidős tevékenységek, játék; munka jellegű tevékenység; tanulás-tanítás

Gyermekfelfogások és a játék a nevelés történetében

A kisgyermekkorú és az óvodáskorú gyermek fő tevékenységformái

A játék fogalma, fajtái, feltételei

A különböző életkorok jellemző játéktevékenységei

A játék szerepe a gyermek személyiségfejlődésében

A munka jellegű tevékenység, mint a személyiségfejlesztés eszköze

Munka jellegű tevékenységek a nevelési-oktatási intézményekben

A játék és a munka jellegű tevékenység kapcsolata

A gyermekek, serdülők, fiatalok megismerése a tevékenységek során

Tanulásiirányítás 111/93 óra

A tanítás, mint a tanulás irányítása a modern pedagógiában

A tanulás, a tanítás, az oktatás, az ismeret, a tudás, a jártasság, a készség és a képesség fogalma

A tanulás általános és pedagógiai értelmezése, tanuláselméletek és tanulásfelfogások a pedagógiában

A tanulási folyamat és a tudásszintek (ismeret, jártasság, készség) rendszere

A képesség fogalma, szerepe a tanulásban

A tanulás életkori jellemzői, tanulási stratégiák, technikák, a tanulás tanítása, az önálló tanulás

A motiváció szerepe a tanítási-tanulási folyamatban, a motiváció fogalma, kapcsolata a tanulóval, a pedagógus motivációs feladatai

A kompetencia fogalma, típusai, a kulcskompetenciák rendszere

A kognitív, a szociális és a személyes kompetenciák fejlesztése az intézményes nevelés rendszerében

A nevelés, az oktatás és a képzés kapcsolata

Az oktatás fogalma, a nevelés és oktatás viszonya, belső kapcsolatrendszere

A tanítási-tanulási folyamat célja, tartalma

A tanítási-tanulási folyamat tartalmát meghatározó dokumentumok (Nemzeti alaptanterv, Kerettanterv, helyi tanterv, Óvodai nevelés országos alapprogramja)

Az oktatási stratégia fogalma, rendszere

A tanítási-tanulási folyamat szervezeti és munkaformái

A tanítási-tanulási folyamat módszerei, alkalmazási lehetőségei a pedagógiai folyamatban

A tanítási-tanulási folyamat módszerei kiválasztásának szempontjai

Az értékelés formái, lehetőségei

A tanítási-tanulási folyamat eszközeinek (taneszköz) fogalma, típusai, csoportosítási lehetőségei

A taneszközök szerepe és alkalmazása a tanítási-tanulási folyamatban

Az oktatástechnológia fogalma, IKT az oktatásban

### **A gyógypedagógia alapjai tantárgy 103/93 óra**

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja, hogy a korszerű pedagógiai ismereteket kibővítse a gyógypedagógia alapvető ismereteivel, és ezáltal felkészítse a tanulókat a nevelő, oktató munkában történő tudatos és hatékony közreműködésre, a differenciált bánásmód megvalósítására.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások: okleveles gyógypedagógus, pedagógiatanár, gyógypedagógia tanár .

A képzés órakeretének legalább 10 %-át gyakorlati helyszínen (bölcsőde, óvoda, iskola, szakszolgálati intézmény stb.) kell lebonyolítani 12-16 fős csoportokban, lehetőleg további kisebb csoportokra bontva a gyakorlati helyszín sajátosságait figyelembe véve

### **A tantárgy témakörei**

Bevezetés a gyógypedagógiába 36/31 óra

A gyógypedagógia fogalma, tárgya, célja, helye a tudományok rendszerében

A fogyatékoságok okai

A környezeti ártalmak, veszélyeztető tényezők

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, a különleges gondozáshoz való jog

Az SNI fogalma

Integráció, inklúzió, szegregáció

Fogyatékos gyermek a családban

A gyógypedagógia területei 18/16 óra

A pedagógiai szakszolgálatok, a szakértői vélemény

Gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés és gondozás

Egységes gyógypedagógiai módszertani intézmények – EGYMI (speciális óvoda, iskola, szakiskola, készségfejlesztő szakiskola)

Az integráló intézmények jellemzői

A sérülteket segítő szervezetek

A különleges gondozást igénylő gyermek/tanuló 49/46 óra

A tanulási akadályozottság és az értelmi akadályozottság fogalma, okai, jellemzői

A látásfogyatékoság fogalma, okai, jellemzői

A hallásfogyatékoság fogalma, okai, jellemzői

A mozgáskorlátozottság fogalma, okai, jellemzői

A beszédfogyatékoság fogalma, okai, jellemzői

Az autizmus spektrumzavar fogalma, okai, jellemzői

A súlyos halmozott fogyatékoság fogalma, okai, jellemzői

A diszlexia, diszgráfia, és a diszkalkulia fogalma, okai, jellemzői

A hiperaktivitás és figyelemzavar fogalma, okai, jellemzői

A magatartási és beilleszkedési zavar fogalma, okai, jellemzői

### **Pszichológia tantárgy 296/286 óra**

A tantárgy tanításának fő célja

A pszichológia tantárgy oktatásának célja, olyan általános, személyiség-, fejlődés-, szociál- és pedagógiai pszichológiai ismeretanyag átadása, mely hozzásegíti a tanulókat a pszichológiai és pedagógiai folyamatok megértéséhez, önmaguk és társaik, megismeréséhez, társadalmi és szocializációs folyamatok komplex értelmezéséhez. Lélektani ismereteik birtokában képessé válnak a különböző pedagógiai folyamatok szakszerű támogatására, a gyermekek/tanulók személyiségfejlődésének segítésére

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások: pedagógiatanár, pszichológus, okleveles gyógypedagógus

A képzés órakeretének legalább 0 %-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

### **A tantárgy témakörei**

„Adottságtól a tehetségig” (A személyiség kibontakoztatása) 36/36 óra

Személyiség és egyéniség

Személyiségfejlődést befolyásoló hatások

Velünk született adottságaink

Mire vagyok képes, miben vagyok ügyes? (Képességekből készségek és jártasságok)

Mi fán terem a kompetencia?

Többféleképpen lehetek intelligens? (Az intelligencia fogalma, területei)

Másként látom és csinálom, mint mások? (A kreativitás jellemzői és fejlesztése)

Mindenki jó valamiben, na de miben?! (A tehetség felismerése)

Könnyű neked, ha intelligens, kreatív és tehetséges vagy?! (A tehetség kibontakoztatása)

Gyakorlat- és élményorientált feldolgozás (projektek egyéni és csoportmunkában).

Általános pszichológia 72/72 óra

A pszichológia fogalma, tárgya, felosztása, helye a tudományok rendszerében

A megismerő folyamatok rendszere

Az érzékelés

Az észlelés, az érzéki csalódások

A figyelem

A képzelet

Az emlékezés

A tanulás

A gondolkodás

A motiváció

Az érzelem

A stressz

Személyiséglélektan 18/18 óra

A személyiséglélektan fogalma

A személyiség fogalma

A személyiség kialakulása, fejlődése

A személyiség fejlődését befolyásoló tényezők

A személyiség tipológiai megközelítése

Személyiségelméletek

A jellem

Az érett személyiség kritériumai

Fejlődéslélektan 72/67 óra

A fejlődéslélektan tárgya, alapvető kérdései

A pszichikai fejlődéstörvények

A fejlődés fogalma, menete, mozgatórugói

A fejlődést befolyásoló tényezők

Életkori szakaszok jellemzői

Erikson és Piaget fejlődésmodellje

Fejlődésbeli eltérések és különbségek, a fejlődés zavarai

A gondolkodás fejlődése

A mozgás fejlődése

A verbális és a nonverbális kommunikáció fejlődése

Az intelligencia és a kreativitás fejlődése

Az énkép és az éntudat fejlődése

Az érzelmek és az akarati élet fejlődése

A játék, a rajz és a mesék szerepe a gyermek fejlődésében

A korai anya-gyermek, apa-gyermek kapcsolat

A kötődés fogalma, a kötődés mintázatai, zavarai

A szocializáció és a szociális tanulás

Az identitás fogalma, kialakulása és fejlődése és az identitáskrízisek

Szociálpszichológia 36/31 óra

A szociálpszichológia fogalma, tárgya, kutatási területei

A szociálpszichológia területei, funkciója

Szociálpszichológiai neves kísérletek

Interakció-kommunikáció, az emberek közötti kapcsolattartás jellemzői

A személyészlelés (személypercepció)

Fizikai és szociális észlelés

Pontosság az érzelmek észlelésében, a hangulat befolyásoló hatása

Gondolkodási sztereotípiák mások megismerésében (előítélet, stigma)

A társas kapcsolatokat befolyásoló tényezők (segítők, nehezítők)

A konfliktus fogalma, fajtái, konfliktuskezelési stratégiák

A státusz és a szerep

A szereptanulás, szocializáció

A szerepfeszültség, szerepkonfliktus

A csoport fogalma, típusai, a csoport működése

A csoporthoz tartozás motivációi és a csoportdinamika

A csoporton belüli szerepek, spontán vezetők szerepe a csoportban

A társas befolyásolás: konformitás, engedelmesség, vezetés

Agresszivitás, bántalmazás okai, formái, a kezelés és a megelőzés lehetőségei

Pedagógiai pszichológia 36/31 óra

A pedagógiai pszichológia fogalma

A pedagógiai pszichológia tárgya, kutató és vizsgálati módszerei

A tanulók és a tanuló-/gyermekcsoportok megismerése

A kortárs csoportok kapcsolatainak feltérképezése - a szociometria

A pedagógus/nevelő személyisége

A vezetési, nevelési stílusok fogalma és fajtái

A nevelési attitűd fogalma és típusai

A tanulási képességet meghatározó pszichikus funkciók, a tanulási nehézségek

Magatartási zavarok

Alkalmazott pszichológia 26/31 óra

Médiapszichológia

Tömegkommunikáció fogalma, funkciói, eszközei, jellemzői

Médiaetika (szólásszabadság, manipuláció, cenzúra, propaganda)

A média hatása a szocializációra és a személyiségfejlődésre

A közösségi média hatása a személyiségre

Reklámpszichológia

A reklámok funkciói, a befolyásolás, nyílt és rejtett üzenetek jellemzői és hatásai

Internetpszichológia

A digitális generációk, a digitális veszélyek, cyberbullying,

Az internetfüggőség és játékfüggőség (okai, hatása a személyiségre, a megelőzés és kezelés lehetőségei)

Művészetpszichológia

A művészeti alkotás folyamata és a műbefogadás

A művészetek szerepe, hatása a gyermek személyiségfejlődésében

A művészetterápia fajtái és alkalmazásának lehetőségei

Környezetpszichológia

Az ember és a környezet kölcsönhatásai

A természeti és épített környezet hatása a lelki működésre és a lelki egészségre

(urbanizáció, zajszennyezés, fényszennyezés, ingerszegény és ingergazdag környezet)

### **Pedagógiai gyakorlat tantárgy 703/433 óra**

A tantárgy tanításának fő célja

A pedagógiai gyakorlat célja, hogy a tanulók a hospitálások során betekintést nyerjenek a bölcsődék, köznevelési és szakképző intézmények szakmai munkájába, megismerjék a nevelés- és oktatás különböző színtereit. Legyenek tájékozottak az itt végzendő pedagógiai munka jellegével, az alkalmazott módszerekkel. A megszerzett tapasztalatokat el tudják helyezni a személyiségfejlesztés rendszerében, a megismert új elemekkel szélesítsék pedagógiai tudásukat.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások: pedagógiatanár, felsőfokú csecsemő- és kisgyermeknevelő, óvodapedagógus, tanító, szociálpedagógus, gyógypedagógus, pedagógus végzettséggel rendelkező egyéb szakember.

A képzés órakeretének legalább 65 %-át gyakorlati helyszínen (bölcsőde, óvoda, iskola, szakszolgálati intézmény, egybefüggő szakmai gyakorlat stb.) kell lebonyolítani 12-16 fős csoportokban.

### **A tantárgy témakörei**

"Kicsi vagyok én, majd megnövök én" 18/18 óra

A különböző életkorú (0-18 év) gyermekek, serdülők, fiatalok fejlődésének jellemzői:

- ☐ testi és mozgásfejlődés
- ☐ gondolkodás fejlődése
- ☐ érzelmi és akarati fejlődés
- ☐ beszédfejlődés
- ☐ szocializáció, énefejlődés
- ☐ önkiszolgálás

A gyermekek, serdülők, fiatalok és az intézmények megismerésének lehetőségei 66/67 óra

A hospitálások során a bölcsőde, a köznevelési és szakképző intézmények, alternatív pedagógiai intézmények, civil szervezetek, stb. működésének megismerése (jogszabályi háttér, intézményi rendszer, adott intézmény személyi feltételei, épület felépítése, működési feltételei) (9-12. évfolyam; 13-14. évfolyam)

A gyermekek, serdülők, fiatalok megismerésének módjai, a megfigyelés, a módszer alkalmazásának pszichológiai, pedagógiai és etikai feltételei. (9-12. évfolyam; 13-14. évfolyam)

A gyermek rajz-ábrázolás tevékenységének fejlődése, rajzok alapján a gyermek fejlettségének mutatói. (11-12. évfolyam; 13-14. évfolyam)

A játék, munka, tanulás pedagógiai/pszichológiai alapjainak megfigyelése. (9-12. évfolyam; 13-14. évfolyam)

Szociometria, a módszer alkalmazásának pszichológiai, pedagógiai és etikai feltételei. (12. évfolyam; 13-14. évfolyam)

A gyermekek, serdülők, fiatalok tevékenységének megfigyelése, irányítása, problémahelyzetek elemzése 164/85 óra

A gyermekek, serdülők, fiatalok fejlettségének mutatói, életkorának megfelelő fejlettség (9-12. évfolyam; 13. évfolyam)

A társas kapcsolatok alakulása, jellemzői (10-12. évfolyam; 13. évfolyam)

A nevelő és a gyermek/tanuló kapcsolata (10-12. évfolyam; 13. évfolyam)

A gyermek játéktevékenységének alakulása (11-12. évfolyam; 13. évfolyam)

A különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló: sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló, beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló, kiemelten tehetséges gyermek, tanuló (11-12. évfolyam; 13-14. évfolyam)

Játéktevékenység irányítása (11-13. évfolyam; 13-14. évfolyam)

A gyermekek, serdülők, fiatalok kapcsolatainak rendszere, konfliktusmegoldások elemzése, véleményezése (11-13. évfolyam; 13-14. évfolyam)

Pedagógusok összehangolt munkájának jelentősége (12-13. évfolyam; 13-14. évfolyam)

Az intézmény és a család kapcsolattartásának formái és jelentősége (12-13. évfolyam; 13-14. évfolyam)

Gondozási tevékenység megfigyelése, irányítása 115/67 óra

A gondozás szerepe a nevelési folyamatban (10-12. évfolyam; 13-14. évfolyam)

Az egészséges életmódra nevelés területei: a gyermek, serdülők, fiatalok gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése (10-12. évfolyam; 13-14. évfolyam)

A harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése (10-12. évfolyam; 13-14. évfolyam)

A gyermekek, serdülők, fiatalok testi képességek fejlődésének segítése (10-12. évfolyam; 13-14. évfolyam)

A gyermekek, serdülők, fiatalok egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése; az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a betegségmegelőzés és

az egészségmegőrzés szokásainak alakítása (10-12. évfolyam, 13. évfolyam)

A gyermekek, serdülők, fiatalok fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet feltételei (10-12. évfolyam; 13-14. évfolyam)

A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása (11-12. évfolyam; 13-14. évfolyam)

Gondozási tevékenység elemzése pedagógiai/pszichológiai szempontok alapján (10-13. évfolyam, 13-14. évfolyam)

Tevékenységekhez kapcsolódó kreatív alkotás 206/98 óra

A kézműves munkafolyamatok alkalmazása (tervezés, anyag- és technikaválasztás, kivitelezés, díszítés) ((10-13. évfolyam; 13-14. évfolyam)

A természetes anyagok és felhasználási lehetőségeik, öko-design, újrahasznosítás (10-13. évfolyam; 13-14. évfolyam)

A rajzolás, festés, mintázás alapelemei, különböző technikák alkalmazásának módjai (10-13. évfolyam; 13-14. évfolyam)

Dekoráció, ajándék- és játékkészítés lehetőségei (10-13. évfolyam; 13-14. évfolyam)

Báb-, makett és díszletkészítés, dekoratív felületalakítás (10-13. évfolyam; 13-14. évfolyam)

Népművészethez és néphagyományhoz kapcsolódó tárgyak készítése (10-13. évfolyam; 13-14. évfolyam)

Szemléltető eszközök készítésének lehetőségei, technikái (10-13. évfolyam; 13-14. évfolyam)

A manuális tevékenységek szerepe a gyermek mozgás- és személyiségfejlődésében: vizuális technikák megismerése (10-13. évfolyam; 13-14. évfolyam)

Családi krízisek megjelenése a köznevelési intézményekben 49/31 óra

Az interperszonális kapcsolatok (szülő-gyermek-pedagógus) működésmechanizmusa, a konfliktuskezelés hatékony módszerei (12-13. évfolyam; 14. évfolyam)

Együttműködés a családdal, szakemberekkel (gyermekvédelmi felelős, szociális munkás, pszichológus, fejlesztő pedagógus...), családlátogatás (12-13. évfolyam; 13-14. évfolyam)

A köznevelési intézmények prevenciós munkája (12-13. évfolyam; 13-14. évfolyam)

Az intézmény napirendje, a csoport/osztály tevékenységi területei, csoportfoglalkozások, tanórák rendje, szervezési feladatok, előkészület, lebonyolítás, ellenőrzés, értékelés (11-13. évfolyam; 13-14. évfolyam)

A jeles napok, népszokások, helyi szokások a köznevelés és a közművelődés intézményeiben (11-13. évfolyam; 13-14. évfolyam)

Részvétel tanórán kívüli programok tervezésében, irányításában, szervezési feladataiban (11-13. évfolyam; 13-14. évfolyam)

Ünnepélyek, rendezvények (pl. családi nap, Ki mit tud?, bohócelőadás, baba-mama

klub, találkozók, könyvgyűjtés, közösségépítés, kapcsolat generációk között stb.) szerepe az egyén és a közösség szempontjából (11-13. évfolyam; 13-14. évfolyam)

Az intézményen kívüli programok lehetőségei, tervezése, szervezése, irányítása (11-13. évfolyam; 13-14. évfolyam)

Javaslat a pedagógiai gyakorlat megszervezéséhez:

A gyakorlati órák szervezése csoportbontásban történik.

- 9. évfolyamon elsősorban a különböző gyermekjóléti, gyermekvédelmi és köznevelési, szakképző intézmények, alternatív pedagógiai intézmények, civil szervezetek (bölcsőde, óvoda, pedagógiai szakszolgálat, általános iskola, köznevelési, szakképző intézmények, stb.) működésének megismerése a cél, valamint a későbbi évfolyamok gyakorlatának előkészítése meghatározott tananyag tartalmakkal, pl.: megfigyelés módszere.

A gyakorlat iskolai gyakorlatként valósul meg. A tanulók a pedagógiai gyakorlat oktatójával látogatnak el a gyakorlólhelyekre. Alkalmasszerűen, monitorozó jelleggel hospitálnak, meghatározott szempontok szerint látogatják meg az intézményeket.

- 10. évfolyamon az elsődleges cél a bölcsőde belső világának és a bölcsődés korú gyermekek jellemzőinek megismerése. Az életkorhoz kötődve a gyermekirodalom, énekzene, játéktevékenység megismerése, a nevelő feladatainak megismerése és segítése. A bölcsődei gondozási tevékenységekkel való megismerkedés. A gyakorlat iskolai gyakorlatként valósul meg. A tanulók a pedagógiai gyakorlat oktatójával látogatnak el a gyakorlólhelyekre. Havi rendszerességgel töltik a gyakorlatot a bölcsődében.

- 11. évfolyamon a gyakorlat tartalma: az óvoda, az óvodáskorú gyermek és az életkorspecifikus tevékenységek megfigyelése, a nevelő feladatainak megismerése és segítése. A tanulók heti egy napot töltenek a gyakorlati helyen 4 órában. Heti 1 óra iskolai gyakorlat keretei között az intézményi gyakorlat előkészítése, segítése és feldolgozása, hospitálások megbeszélése zajlik.

- 12. évfolyamon a gyakorlat tartalma: az iskola, az iskolás gyermek és az

életkorspecifikus tevékenységek megfigyelése, a pedagógus feladatainak megismerése és segítése az általános és középiskolában. A tanulók heti egy napot töltenek a gyakorlati helyen 4 órában. Heti 1 óra iskolai gyakorlat keretei között az intézményi gyakorlat előkészítése, segítése és feldolgozása, hospitálások megbeszélése zajlik.

- 13. évfolyamon a tanulók heti egy napot töltenek – az iskola által meghatározott és szervezett – bölcsődei/óvodai/iskolai gyakorlati helyen 5 órában. Heti 1 órában iskolai gyakorlat keretei között az intézményi gyakorlat előkészítése, segítése és feldolgozása, hospitálások megbeszélése zajlik.

- 1/13. évfolyamon elsősorban a különböző gyermekjóléti és köznevelési, szakképző intézmények, alternatív pedagógiai intézmények, civil szervezetek (bölcsőde, óvoda, pedagógiai szakszolgálat, általános iskola stb.) működésének megismerése a cél, valamint a későbbi évfolyamok gyakorlatának előkészítése meghatározott tananyag tartalmakkal, pl.: megfigyelés módszere. A gyakorlat iskolai gyakorlatként valósul meg (heti 1 nap, napi 6 óra). A tanulók a pedagógiai gyakorlat iskolai oktatójával látogatnak el a gyakorlólhelyekre.

□ A képzés során alkalomszerűen, monitorozó jelleggel hospitálnak, meghatározott szempontok szerint látogatják meg az intézményeket.

□ A tanév első félévében elsődleges cél a bölcsőde belső világának és a bölcsődés

korú gyermekek jellemzőinek megismerése. Az életkorhoz kötődve a gyermekirodalom, ének-zene, játéktevékenység megismerése, a nevelő feladatainak megismerése és segítése. A bölcsődei gondozási tevékenységekkel való megismerkedés. A gyakorlat iskolai gyakorlatként valósul meg. A tanulók a pedagógiai gyakorlat iskolai oktatójával látogatnak el a gyakorlólhelyekre. Havi rendszerességgel (lehetőleg havonta egyszer) töltik a gyakorlatot a bölcsődében.

□ A második félévben a gyakorlat tartalma: az óvoda, az óvodáskorú gyermek és az életkorspecifikus tevékenységek megfigyelése, a nevelő feladatainak megismerése és segítése. A tanulók heti egy napot töltenek önállóan a gyakorlati helyen 5 órában a gyakorlatvezető irányításával. Heti 1 óra iskolai gyakorlat keretei között az intézményi gyakorlat előkészítése, segítése és feldolgozása, hospitálások megbeszélése zajlik az iskola oktatójával.

- 2/14. évfolyamon a gyakorlat tartalma:

□ Az első félévben iskola, az iskolás gyermek és az életkorspecifikus tevékenységek megfigyelése, a pedagógus feladatainak megismerése és segítése az általános iskola 1-4. évfolyamán. A tanulók heti két napot töltenek a gyakorlati helyen napi 6 órában a gyakorlatvezető irányításával. Heti 1 óra iskolai gyakorlat keretei között az intézményi gyakorlat előkészítése, segítése és feldolgozása zajlik az iskola oktatójával. A tanév második félévében a tanulók heti két napot töltenek – az iskola által meghatározott és szervezett – bölcsőde/óvodai/iskolai gyakorlati helyen napi 6 órában a gyakorlatvezető irányításával. Heti 1 óra iskolai gyakorlat keretei között az intézményi gyakorlat előkészítése, segítése és feldolgozása zajlik az iskola oktatójával.

### **3.5 Gondozás és egészségnevelés megnevezésű tanulási terület**

A tanulási terület tantárgyainak összóraszám: 72/72 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy oktatásának célja, hogy a tanulók megismerjék az egészség és az egészséges életmód, valamint az egészségnevelés alapfogalmait. Ismereteik birtokában a tanulók képessé váljanak a különböző sajátosságú és életkorú gyermekek, serdülők, fiatalok alapvető szükségleteinek kielégítésére, valamint higiénés szokásaik és egészségtudatos magatartásuk fejlesztésére. A tanulók ismereteket szereznek a biztonságos és egészséges környezet megteremtéséről, valamint az oktató nevelő munka során előforduló balesetek megelőzéséről és az elsősegélynyújtás feladatairól. Megismerik a beteg gyermek ellátásának alapvető teendőit.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások: egészségtan tanár, egészségfejlesztő-mentálhigiénikus, biológia szakos tanár, egészségügyi tanár, egészségügyi szakoktató.

A képzés órakeretének legalább 0 %-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

#### **A tantárgy témakörei**

Egészségvédelem 18/18 óra

Az egészség és az egészségvédelem fogalma, célja, feladata

Az egészségnevelés fogalma, célja, módszerei, eszközei

Az egészségnevelés feladata, területei a különböző életszakaszokban

A gyermek, a tanuló testi szükségletei

A helyes életritmus

A táplálkozás egészségtana, a pszichés hatások jelentősége az étkezésben

A kulturált és egészséges étkezési szokások kialakítása

Az aktív és passzív pihenés és a mozgás szerepe jelentősége

A prevenció fogalma, szintjei, színterei, feladatai, eszközei

Dohányzás alkohol és drogfogyasztás megelőzése gyermekkorban

Személyi gondozás 18/18 óra

A személyi gondozás fogalma, területei

A gondozás szerepe a nevelési folyamatban

A higiénés szokások kialakításának területei és szabályai

Higiénés szokások kialakítása az étkezések előtt, közben és az étkezést követően

A gondozási folyamatban elvárt magatartás, kommunikáció

A személyi higiéné jellemzői, követelményei különböző életkorokban

Elsősegélynyújtás 18/18 óra

Az elsősegély fogalma, célja, a mentési lánc.

Az elsősegélynyújtás általános szabályai

Mentők igénybevétele, mentőhívás szabályai.

A helyszín szerepe, kimentés és a sérültek állapotfelmérése

Újraélesztés (BLS, AED)

Sebek vérzések típusai, sebellátás, kötözések

Rándulás, ficam, törés ellátása

Beteg gyermek/tanuló gondozása 18/18 óra

A beteg gyermek/tanuló ellátása, elhelyezése

A nevelő feladata a beteg gyermek/tanuló ellátása során

Teendők hányással, hasmenéssel járó betegségek esetén

Lázas gyermek/tanuló ellátása, a láz okai, tünetei, a lázcsillapítás módjai

Kapcsolatfelvétel szülővel, orvossal, szükség szerint mentőszolgálattal

A tartós beteg gyermek/tanuló ellátása intézményi körülmények között

### **3.6. Családpedagógiai alapismeretek megnevezésű tanulási terület**

A tanulási terület tantárgyainak összóraszám: 160/160 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója A családpedagógiai ismeretek tanulási terület elsajátításával a tanuló megismerkedik a családszociológia legfontosabb fogalmaival, a családdal kapcsolatos jelenségek történeti változásaival. Megismeri, hogy bizonyos családi folyamatok kiszámíthatóak, szociológiailag leírhatóak. Értelmezni tudja a család működésének, fejlődésének jellegzetességeit. Betekintést kap a családpedagógia alapelveire és módszereire is, valamint felkészül a családok megismerésének sokoldalú lehetőségeire, a családokkal való kommunikációra.

#### **Pedagógiai szociológia tantárgy 62/62 óra**

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja, hogy a tanulók ismereteket szerezzenek és elemzéseket végezzenek a gyermeket, tanulót körülvevő társadalmi közösségekről (elsősorban a családról). Ismerjék meg a családi működés és fejlődés jellegzetességeit. Értsék meg, hogy a család és a család működése csak sokszínű értelmezési keret és kontextus figyelembevételével ismerhető meg, s hogy bizonyos családi folyamatok kiszámíthatók, szociológiailag leírhatóak. A tantárgy

felkészít a családok megismerésének sokoldalú lehetőségeire, a családokkal való kommunikációra.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások: szociálpedagógia, szociális munkás szakot végzett pedagógus, pedagógiatanár

A képzés órakeretének legalább 0 %-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

### **A tantárgy témakörei**

#### **Családtani alapismeretek 31/31 óra**

##### **Család és társadalom**

A család fogalma, családszociológiai alapismeretek

A családra ható legfontosabb folyamatok, tendenciák

A család történeti alakulása, változásai, családmodellek

A fejlődési családmmodell

A család szerkezete, családtípusok, családformák pluralizálódása

Párkapcsolatok, gyermekvállalás

A család funkciói (reprodukcó, szocializáció, pszichés védelmi, gazdasági, fogyasztás)

Családi szocializáció, családi életre nevelés (család és iskola)

A család fejlődési életciklusai

A család mint támogató rendszer és mint problémaforrás

Családpolitika, család- és gyermekvédelem, gyermeki jogok és kötelességek

#### **Krízishelyzetek a családban 31/31 óra**

##### **Családi szerepek és szerepkonfliktusok**

Családon belüli nemi szerepek (férfi, nő, gyerek) és azok változása

Családon belüli diszfunkciók és következményeik (konfliktusok a családban, családon belüli erőszak, deviáns viselkedési formák)

Családi életciklusok mint „krízisforrások”

##### **Családi konfliktusok típusai**

Az elhanyagolás fogalmai, területek, mutatói – teendők az intézmény részéről

A veszélyeztetettség fogalma, területei, jellemzői – teendők az intézmény részéről

A krízis fogalma

A családon belüli krízishelyzetek formái

Az iskolakerülés és a családi reakciók

Fiatalkorú bűnöző a családban

Devianciák megjelenése a családban

A gyermekszegénység kérdései

## **Mentálhigiéné tantárgy 98/93 óra**

A tantárgy tanításának fő célja

A mentálhigiéné alapismeretek tanításának célja a mentálhigiéné szemléletmód megalapozása, a megszerzett ismeretek integrációja, a lelki egészség megőrzésének, a holisztikus szemlélet kialakításának segítése, a lelki egészségvédelem alapfogalmainak megismertetése, a családokkal való segítő munkához kapcsolódó ismeretek elsajátítása, elmélyítése. A tantárgy tananyagtartalmának élményszerű és gyakorlatias feldolgozása támogatja a tanulók személyiséget védő megküzdési stratégiáinak fejlesztését.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások: mentálhigiénikus, egészségfejlesztő- mentálhigiéné szakember, pszichológus

A képzés órakeretének legalább 0 %-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

### **A tantárgy témakörei**

Mentálhigiéné alapismeretek 36/31 óra

A mentálhigiéné fogalma, szerepe, szükségessége

A mentálhigiéné fajtái (preventív, korrektív, egyéni, közösségi)

A mentálhigiéné területei, színterei (egyéni és közösségi)

Az ember holisztikus értelmezése

Az egészség fogalma (WHO) és „összetevői”

Az egészségnevelés és a mentálhigiéné kapcsolata

Egyéni és közösségi válsághelyzetek

A lelki egészségvédelem feladatkörei

A kiégés jelensége

A mentálhigiéné szerepe az óvodai, iskolai prevenciós munkában

Interakció (szociálpszichológiai), kontaktus és a konzultáció fogalma, folyamata

A segítő kapcsolat jellemzői, kommunikációja, a segítő beszélgetés, mint sajátos kommunikációs forma

Családi mentálhigiéné 62/62 óra

A család lelki egészségének tényezői

A hatékony kommunikáció fogalma és technikája, a segítő kapcsolat csapdái

A P.E.T. módszer, a szülői hatékonyság fejlesztése (Gordon), a szülői eredményesség tanulása

A család elégtelen, hibás működése és annak következményei (túlkötés, elhanyagolás, túlkövetelés, bántalmazás stb.)

A gyermek lelki egészségvédelme, beilleszkedésének támogatása

Az esetmegbeszélés módszertana

Az interperszonális kapcsolatok (szülő-gyermek-pedagógus) működésmechanizmusa, családi konfliktusok, a konfliktuskezelés, a konfliktusfeloldás hatékony módszerei

Együttműködés a családdal, szakemberekkel

A családok megismerésének módja: a családlátogatás

A T.E.T. módszer, a tanári hatékonyság fejlesztése (Gordon)

A segítő szerep

### **3.7 Szabadidő-pedagógia megnevezésű tanulási terület**

**A tanulási terület tantárgyainak összóraszám: 98/98 óra**

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A szabadidő pedagógia tanításának célja, olyan ismeretek közvetítése, készségek és képességek

fejlesztése, amelynek eredményeként a tanuló képes játék- és szabadidős tevékenységeket kezdeményezni, megszervezni és vezetni.

Szabadidő-szervezés tantárgy 98/98 óra

#### **A tanításának fő célja**

A tantárgy tanításának célja elméleti és gyakorlati ismeretek közvetítése a játékpedagógia, a szabadidő- és programszervezés témakörében. A tanuló ismerje meg a tanórán kívüli szabadidős lehetőségeket, rendezvényeket, ünnepeket, kirándulásokat, táborokat. Játékos képességfejlesztő technikákat alkalmazva tevékenyen részt tudjon venni az intézmény rendezvényeinek szervezésében, a műsorok összeállításában.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások: pedagógiatanár

A képzés órakeretének legalább 0 %-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

## A tantárgy témakörei

### Játékpedagógia 36/36 óra

Egyéni és csoportos foglalkozásokat meghatározó pedagógiai és pszichológiai jellemzők, feltételek

A játékra vonatkozó pedagógiai-pszichológiai elméletek

A gyermekjátékok biztonsági előírásai. Biztonságossági és egészségügyi követelmények

A játékok általános jellemzői

A játék fajtái

A játéktevékenység fejlődése a különböző életkori szakaszokban

A játék célja, szerepe az óvodások és az iskolások életében

A játékfajták hatásai a gyerekekre és tanulókra

Játékfajták a szabadban, zárt térben játszható játékok

A sport szerepe a személyiség fejlődésében

A sportjátékok fajtái, szabályai, jellemzői, szerepe, megválasztásának szempontjai

A játék szerepe a személyiség fejlődésében és önkifejezésben

A játék „öngyógyító” szerepe, a játék mint terápiás eszköz

Önismereti játékok fajtái, formái, a játék pszichoterápiás hatása

Mesék, versek feldolgozása szerepjátékkal

A játékvezető feladatai, a játékvezetővel szemben támasztott elvárások

A játékos csoportfoglalkozásokon résztvevők csoportdinamikai fejlődése

Játék – oktatás – szabadidő összefüggései, szerepük a személyiség fejlesztésében

Konstruktív játékok

Korunk játécai: fantasy játékok, és virtuális játékok, ezek előnyei és veszélyei

### Szabadidő- és programszervezés 62/62 óra

Szabadidő fogalma, funkciói, csoportosítása

A szabadidős tevékenységek tartalmi lehetőségei, tevékenységei és színterei

A szabadidő-szervezés célja, feladata, pedagógiai kérdései

A szabadidő kultúra alakításának lehetőségei és feltételei

A szabadidő-szervezést befolyásoló tényezők

A különböző életkorokra jellemző szabadidős tevékenységek

A szabadidő, mint személyiségfejlesztő, szemléletformáló tevékenység (az egészséges életmód, a környezetvédelem alapelvei)

Intézményen belüli és kívüli szabadidős tevékenységek

A rendezvényszervezés folyamata (tervezés, forgatókönyv-készítés, szervezés, lebonyolítás, utómunka)

A forgatókönyv-készítés alapvető lépései, tartalma

Változatos módszerek a rendezvények szervezésében

A köznevelés intézményeinek nevelési feladatai a szabadidő kapcsán, kötött és kötetlen szabadidő az óvodában és az általános iskolában

Ünnepélyek, megemlékezések az óvodában, általános iskolában, jelentőségük a gyermek/tanuló és a közösség kapcsolatában

Ünnepekhez kapcsolódó népszokások, hagyományok, néprajzi értékeink, a néphagyomány ápolásának lehetősége az óvoda és az iskola szabadidős tevékenységeiben

Irodalommal kapcsolatos szabadidős tevékenységek szervezése, előkészítése, lebonyolítása (mesedélután, könyvtár-, színházlátogatás, irodalmi/színjátszó/dráma szakkör, versenyek szervezése stb.)

Kézműves tevékenységgel kapcsolatos programok szervezése, előkészítése, lebonyolítása (alkotóház, kézműves szakkör, versenyek szervezése, múzeumlátogatás stb.)

Zenei szabadidős tevékenységgel kapcsolatos programok szervezése, előkészítése, lebonyolítása (gyermekkoncert, énekkar, zenei szakkörök szervezése, dalversenyek stb.)

Mozgás- és sporttevékenységekkel kapcsolatos programok szervezése, előkészítése, lebonyolítása (vetélkedők, sor-, sportversenyek, sportdélután, kirándulás, sportágválasztó rendezvények stb.)

Erdei iskola, tábor előkészítése, szervezése, lebonyolítása

Közművelődési intézmények helye a szabadidős tevékenységben, kapcsolatuk a köznevelési intézményekkel

### **3.8 Kommunikáció megnevezésű tanulási terület**

A tanulási terület tantárgyainak összóraszám: 67/67 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója A tantárgy tanításának célja a kommunikációs ismeretek, készségek aktív, tudatos fejlesztése, kitérve azokra a jellemzőkre, melyek a pedagógiai pályán meghatározóak. Olyan korszerű ismeretek elsajátíttatása, amelyek révén a tanulóknál tudatosul a kommunikáció egyetemessége, a kommunikációs megnyilvánulások

kulturáltságának fontossága. A hatékony kommunikációs készségek elsajátíttatása, érzékenységének fejlesztése.

#### Kommunikáció tantárgy 67/67 óra

##### A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának fő célja, verbális és nonverbális kommunikációs technikák olyan szintű elsajátíttatása, melynek birtokában a tanuló képes lesz gondolatának, véleményének a közösségi normák szerinti megfogalmazására, álláspontjának megvédésére, indoklásra és érvelésre. A tanuló ismerje meg és tudja használni a konfliktuskezelési technikákat. Legyen képes érthetően és helyesen kifejezni magát.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások: logopédus, kommunikáció szakot végzett pedagógus, magyartanár, drámapedagógus

A képzés órakeretének legalább 0 %-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

##### A tantárgy témakörei

###### A kommunikáció és zavarai 9/9 óra

A kommunikáció fogalma, jelentősége

A közvetlen emberi kommunikáció csatornái

A szóbeli és írásbeli kommunikáció (helyzetgyakorlatok)

A nonverbális kommunikáció (helyzetgyakorlatok)

A mimika kifejező ereje (helyzetgyakorlatok, képelemzés)

A gesztusok jelentősége (helyzetgyakorlatok)

A külső megjelenés, mint metakommunikáció (helyzetgyakorlatok, képelemzés)

A tér, a térköz (elemző- és helyzetgyakorlatok)

A kommunikáció hatékonyságát fokozó tényezők

A kommunikáció zavarai, gátló tényezők

Az érzelmek viselkedésre gyakorolt hatása

###### Beszédművelés, beszédtechnika 22/9 óra

A beszédművelés célja, területei

A beszédművelés fejlesztésének lehetőségei (szókincs bővítése, nyelvi norma)

A beszéd stílusa, a stílusok kommunikációs szerepe (helyzetgyakorlatok)

Hangsúly, hanglejtés, beszédtempó, hangerő, hangszín (helyzetgyakorlatok)

A leggyakoribb beszédhibák felismerése, rendszere, típusai (helyzetgyakorlatok, felismerő gyakorlatok)

Koncentrációt, összpontosítást erősítő gyakorlatok

Fújó-, légző- és ritmusgyakorlatok megismerése és elsajátítása (helyzetgyakorlatok)

Hangképzési, artikulációs gyakorlatok megismerése és elsajátítása (helyzetgyakorlatok)

Nyilvános megszólalás formái (hozzászólás, felszólalás)

Komplex kommunikációs helyzetgyakorlatok

Kommunikáció és konfliktuskezelés a  
pedagógiai folyamatban és a családdal 36/49 óra

Kapcsolatépítés, kapcsolattartás szabályai, elvárásai, etikus viselkedés

Viselkedéskultúra és illemtan

Bemutatkozás illemtana – az első benyomás jelentősége

Köszönési formák, megszólítás, telefonálás illemtana

Írásbeli, szóbeli közlések illemtana

A digitális kommunikáció szabályai (netikett, tömegkommunikáció, média)

A meggyőző kommunikáció, az eredményes közlésfolyamat feltételei

A szülővel történő kapcsolatfelvétel formái, szabályai

Az asszertív kommunikáció módszerei

A konfliktuskezelési stratégiák a gyakorlatban (kommunikációs helyzetgyakorlatok)

A szülői kapcsolattartás lehetőségei (családlátogatás szerepe, szülői értekezletek, fogadó óra gyakorisága, a felkészülés és a lebonyolítás lépései)

A nyílt napok szerepe, gyakorisága, a felkészülés, és lebonyolítás lépései

### **3.9 Gyermekirodalom megnevezésű tanulási terület**

A tanulási terület tantárgyainak összóraszáma: 72/72 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója Kiemelten fontos, hogy a pedagógusok tisztában legyenek azon szépirodalmi művek jelentőségével, a személyiségfejlődésben betöltött szerepével, amelyek a gyermekek és a kamaszok számára íródtak. A gyermek- és kamaszirodalmi szövegek dramatizálása segíti, kiegészíti a megismerési és megértési, illetve a pedagógiai folyamatot.

#### **Gyermek- és kamaszirodalom tantárgy 72/72 óra**

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja a gyermek- és kamaszirodalom körébe tartozó szövegek rendszerének, műfajainak, megjelenési lehetőségeinek ismerete. A tanuló legyen képes a gyermekek és kamaszok életkori sajátosságait, fejlődési szintjét figyelembe véve a nekik leghasznosabb könyveket, alkotásokat átadni az egészséges fejlődés, nevelődés érdekében. A

drámapedagógia módszereinek elsajátítása, a drámajátékok kipróbálása, átélése „élővé” teszi a történeteket, ezzel megkönnyíti a megértést, és fejleszti a diákok, illetve a majd általuk nevelt-oktatott gyermekek együttműködési, kifejezőképességét, ön- és társismeretét.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások: magyartanár, drámapedagógus, dráma szakos tanár

A képzés órakeretének legalább 0 %-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

### **A tantárgy témakörei**

Gyermek- és kamaszirodalom 72/72 óra

A tananyagtartalmat az intézmény felszereltségének, a csoport összetételének, a pedagógiai gyakorlatnak megfelelően lehet elosztani, csoportosítani.

A gyermekirodalom és a kamaszirodalom fogalma, kapcsolata az irodalommal

A gyermekirodalom és a kamaszirodalom jelentősége, szerepe a gyermek életében

A kisgyermekeknek szóló irodalmi alkotások kiválasztásának pedagógiai, pszichológiai szempontjai

A gyermekirodalom műfajai, sajátosságai

A gyermekirodalom műfajainak rövid jellemzése (lírai-, drámai-, epika műfajok)

Az epikus gyermekirodalmi művek szerkezeti felépítése (expozíció, bonyodalom, cselekmény kibontakozása, megoldás)

A gyermekversek szerkezete, nyelvi, stilisztikai sajátosságai

Jellemábrázolás a gyermekirodalomban

Komikum és humor a gyermekirodalomban

Verses műfajok: mondókák, rigmusok, versek, nyelvtörők

A versmondás, versbemutató

A mese jellemzői, hatása, erkölcsi tanításai, meseterápia

A népmese, típusai, eredete

Népmesék az anyanyelvi-kommunikációs nevelésben

Mesemondás, mesebemutató. A fejből mesélés ismérvei

A magyar gyermekirodalom és kamaszirodalom klasszikusai és műveik

(Benedek Elek, Heltai Gáspár, Móra Ferenc, Lázár Ervin, József Attila, Gazdag Erzsé,

Fekete István, Varga Katalin, Tamkó Sirtó Károly, Zelk Zoltán, Kányádi Sándor,

Weöres Sándor, Csukás István, Nemes Nagy Ágnes, Móricz Zsigmond és mások)

A modern magyar gyermek- és kamaszirodalom (Janikovszky Éva, Marék Veronika,

Laczkfi János, Berg Judit, Varró Dániel, Leiner Laura és mások)

A külföldi gyermekirodalom és kamaszirodalom klasszikusai és műveik

A nagy mesegyűjtemények és hőseik (Grimm testvérek, Andersen, Ezeregyéjszaka meséi)

Animációs filmek (klasszikusok és modernek) – pl. Pinokkió, Micimackó, Bambi,

Kisvakond, Mása és a medve, Bogyó és Babóca, A Mancs őrzője

Képeskönyvek a leporellótól/lapozótól az illusztrált mesekönyvig

Hangoskönyv, CD, mesejáték

Gyermekújságok, képességfejlesztő kiadványok

Dramatikus játékok (szöveggel, hanggal, bábbal, zenével, mozgással, tánccal)

A dramatikus nevelés pozitív hatásai

A bábjátékok és alkalmazási lehetőségük

Történetalkotás, rögtönzés, saját történetek feldolgozása

Színjátékos tevékenység (vers- és prózamondás, jelenet, előadás)

Színházi, bábelőadás megtekintése

### **IKT a pedagógiában tantárgy**

Óraszámok - ajánlás

| Évfolyam         | Heti óraszám | Éves óraszám |
|------------------|--------------|--------------|
| 9. évfolyam      | 1            | 36           |
| 10. évfolyam     | 1            | 36           |
| 11. évfolyam - - |              |              |
| 12. évfolyam - - |              |              |
| 13. évfolyam     | 2            | 62           |
| 1/13. évfolyam   | 1            | 36           |
| 2/14. évfolyam   | 1            | 31           |

#### **A tantárgy tanításának fő célja:**

A Digitális kultúra (IKT a pedagógiában) tantárgy célja korszerű és gyakorlatorientált informatikai ismeretek, szoftverek, programok használatának megismerése, alkalmazása. A tanulók ismerjék meg azokat az IKT fogalmakat, eszközöket, melyek eredményeképpen azokat célzottan képesek alkalmazni a nevelő, oktató munkát segítve.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások: informatika szakos tanár, ügyvitel szakos tanár

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani

## **A tantárgy témakörei**

Az informatikai eszközök használata 18 óra

A számítógépes perifériák megismerése, használatbavétele, működésük fizikai alapjai

Az összetett munkához szükséges eszközkészlet kiválasztása

Az adatok biztonságos tárolása

Az informatikai környezet tudatos alakítása

Az egészséges munkakörnyezet megteremtése

Írott és audiovizuális dokumentumok elektronikus létrehozása 18 óra

Nagyobb dokumentumok létrehozása, átalakítása, formázás

Körlevél készítése

Különböző formátumú produktumok készítése, a megfelelő formátum célszerű kiválasztása

Személyes dokumentumok létrehozása, átalakítása, formázása

Adatkezelés, adatfeldolgozás, információmegjelenítés 18 óra

Problémamegoldás táblázatkezelővel

Adatkezelés táblázatkezelővel

Adatok tárolásához szükséges egyszerű adatbázis kialakítása

Infokommunikáció 18 óra

Önálló információszerzés: információ keresése, a hiteles és nem hiteles információ megkülönböztetése, az információ mérlegelő értékelése

A feladatok elvégzéséhez szükséges információk azonosítása, meghatározása, felhasználása

Online kommunikáció folytatása, csoportmunka végzése egy vagy több résztvevővel

A legújabb két- vagy több résztvevős kommunikációs lehetőségek, valamint az elektronikus médiumok megfelelő kezelése

Továbbtanuláshoz, pályaválasztáshoz kapcsolódó weboldalak ismerete, használata

Nevelő, oktató munkát segítő on- és offline irodai szoftverek célzott használata 10 óra

Az óvodai, iskolai munka során alkalmazható hétköznapi programok ismerete – hivatalos levelek, kimutatások, beszámolók, bemutatók készítése.

Szövegszerkesztők (pl. Microsoft Word, Libreoffice Writer)

Táblázatkezelők (pl. Microsoft Excel, Libreoffice Calc)

Prezentációkészítők (PowerPoint, Google Slides, Prezi)

Könyvtári informatika (Huntéka, Kistéka, Kiskönyvtár stb.)

Megjelenítésre és interakcióra alkalmas eszközök 10 óra

A köznevelési intézményekben napjainkban használt korszerű szemléltető hardverek és szoftverek megismerése.

Számítógéphez csatlakoztatható érintőfelületek (smartboard-ok)

Önálló rendszert futtató érintőpanelek

Szoftverek interaktív táblákhoz

Szavazórendszerek, tabletek, laptopok

Digitális tananyagok interaktív táblához és érintőképernyőhöz

Tantermi felügyeleti szoftverek ismerete 4 óra

Hatékony támogató eszközök az egyes tanulócsoportok munkájának nyomon követésére és ellenőrzésére jelenléti, tantermi oktatás során.

NetSupport School, Lanschool stb.

Csoportmunka környezetek, szoftverek, digitális osztálytermek 16 óra

A digitális oktatás során használható főbb szoftverek, melyekkel hatékonyan kezelhetők tanulócsoportok.

Megosztások kezelése Google Drive és OneDrive szolgáltatásokon

Digitális osztálytermek Google Classroom, Microsoft Teams programokban

Zoom, Webex alkalmazása videohívások lebonyolítására

Feladatlapok, tesztek, űrlapok készítésére alkalmas eszközök ismerete 10 óra

Az óvodai, iskolai munkában használható hasznos alkalmazások, melyekkel változatosabbá tehető a tanulók foglalkoztatása, ellenőrzése.

Redmenta, Google Űrlapok tesztek és kiértékelésük

ALF, Wordwall, Kahoot, LearningApps.org, Mentimeter

Educaplay, LearningApps, Classtools.net, Dragster, HotPotatoes

E-naplók 12 óra

A köznevelési intézményekben napjainkban használt elektronikus nyilvántartó rendszerek hétköznapi használata adminisztrációs feladatokra.

mozaNapló

KRÉTA funkciói, tanár-diák felület

Az információkezelés jogi és etikai vonatkozásai

Adatvédelmi fogalmak ismerete

Az információforrások hitelességének értékelése

Szerzői joggal kapcsolatos alapfogalmak megismerése

Az infokommunikációs publikálási szabályok megismerése

Az informatikai fejlesztések gazdasági, környezeti, kulturális hatásainak felismerése

## **Zenei nevelés tantárgy**

Óraszámok – ajánlás

| Évfolyam       | Heti óraszám           | Éves óraszám |
|----------------|------------------------|--------------|
| 9. évfolyam    | 1                      | 36           |
| 10. évfolyam   | 2                      | 72           |
| 11. évfolyam   | 2                      | 72           |
| 12. évfolyam   | 1 (szabad órakeretből) | 36           |
| 13. évfolyam   | 2 (szabad órakeretből) | 62           |
| 1/13. évfolyam | 1                      | 36           |
| 2/14. évfolyam | 1                      | 31           |

### **A tantárgy tanításának fő célja**

A zenei nevelés tantárgy tanítása során cél a gyakorlati tevékenységek és az ismeretek átadása, a tanulók azon készségeinek és képességeinek fejlesztése, melyek megszerzendő végzettségük gyakorlása során hozzájárulnak munkájuk gyermekközpontú, magas szakmai színvonalú műveléséhez.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások: óvodapedagógus, ének-zene szakos tanár

### **A tantárgy témakörei**

#### **Generatív, kreatív zenei készségek fejlesztése**

Kreatív gyakorlatok változatos ritmusképletekkel, verssorok ritmizálása

Páros-páratlan metrumok váltakozásának megéreztetése mozgásos gyakorlatokkal

Ütőhangszeres ritmusjátékok

Motívumokhoz, dallamsorokhoz kapcsolódó azonosságok, hasonlóságok, különbözőségek, ismétlődés, variáció (ritmikai, tempóbeli, dinamikai, dallami, karakterbeli) megfigyeltetése és tudatosítása

Kérdés-felelet játékok funkciós környezetben, négy és nyolcütemes egységekben

Megadott szövegekre (pl. versek) ritmus és dallam rögtönzése

Megadott dallamokhoz variációk fűzése. Képekhez dallam és ritmus társítása

Átmenet nélküli vagy átmenettel történő dinamikai változások (forte, piano, crescendo, decrescendo) érzékeltetése kreatív gyakorlatokkal

Játékos memóriagyakorlatok megadott ritmus- és dallamfordulatokkal

Egyenletes mérő és dalritmus együttes hangoztatása (testhangszerekkel, ritmushangszerekkel)

Különböző táncok metrikai és ritmikai jellemzőinek megfigyelése, reprodukciója

(hangsúlyok, pl. keringő, tangó, habanera vagy a swing egyenetlen nyolcad hangjai)

Éneklés közben az életkori sajátosságoknak megfelelő tiszta intonáció és helyes hangképzés (szükség esetén egyénre szabott kezdőhangról), továbbá stílusos, kifejező éneklésre törekvés

### **Zenei nevelés alapelvei**

Az ének-zene szerepe, jelentősége a gyermek életében, a személyiségfejlődésben

A zenei nevelés alapelvei, helye az esztétikai nevelésben

A gyermek zenei képességeinek fejlesztése (éneklés, zenei hallás, ritmusérzék, zenei formaérzék, zenei alkotókészség, zenehallgatásra nevelés)

A gyermek zenei fejlődésének elemzése

A gyermeket körülvevő hangok (a zörej, a beszéd, a zenei hang)

Az optimális hangléggör

A zenei anyag kiválasztásának szempontjai

A zenei anyag eredete: népdalhagyomány, igényesen komponált műzene

A kicsinyeknek való dalok sajátosságai: hangterjedelem, hangkészlet, dallamképlet, ritmus, játéktípusok

### **Zenei reprodukció és éneklés**

Az élményszerű előadás kritériumai

Éneklés játékhelyzetben, eszköz nélkül és játékeszközzel

Mondókák, gyermekdalok, népdalok tanulása, gyakorlása

Altatódalok, bölcsődalok, ringatók

Mondókák és gyermekdalok, ölbeli játékok (fürdetéskor, etetéskor, kukucsjátékok, ököl-, tenyér-, ujj-játékok, tapsoltatók)

Arc-, homlok-, fej-, és füljátékok

Táncoltatók

Állatokról szóló dalok

Évszakok dalai

Jeles napokhoz, ünnepkörökhöz kapcsolódó dalok

Megzenésített gyermekversek

Dalcsokrok összeállítása

### **Zeneelméleti alapismeretek**

Hangjegyzírás (a ritmus, az ütem, a kulcs, a módosítójelek)

Szolmizáció (kottaolvasás)

Zenei ABC elsajátítása

Előjegyzések (két # két b-ig)

Dúr-moll, magas-mély reláció megkülönböztetése

Zenei előadásra vonatkozó jelzések: tempójelzések és dinamikai jelek

A hangszerek megkülönböztetése és azonosítása a következő szempontok szerint:  
dallamhangszer, ritmushangszer, műzenei és népi hangszer (duda, tekerő, cimbalom, citera, hegedű, brácsa, cselló, bőgő, fa- és rézfúvósok)

### **Zeneértő és -érző képesség fejlesztése és aktív zenélés**

Hangszeres előadás választott hangszerrel (ajánlott a furulya)

### **Zenei befogadó kompetenciák fejlesztése - zenehallgatás**

Közismert klasszikus zeneművek és népzenei felvételek, népdalfeldolgozások meghallgatása

A nyitott befogadói attitűd kialakítása

A művészeti korok legalapvetőbb szerzőinek, műveinek megismerése, amelyek támogatják a zenei nevelést (őskor, ókor zenéje, középkor, reneszánsz, barokk, a klasszicizmus, romantika, a XX. század zenéje) - 10-12. évfolyamig

### **Mozgáskultúra**

Óraszámok – ajánlás

| Évfolyam     | Heti óraszám | Éves óraszám |
|--------------|--------------|--------------|
| 9. évfolyam  | 4/1          | 36           |
| 10. évfolyam | 4/1          | 36           |
| 11. évfolyam | 3/1          | 36           |
| 12. évfolyam | 3 /1         | 36           |
| 13. évfolyam | 0/1          | 36           |

|                |   |    |
|----------------|---|----|
| 1/13. évfolyam | 1 | 36 |
| 2/14. évfolyam | 1 | 31 |

### **A tantárgy tanításának fő célja**

A testnevelés tantárgy tanítása során cél a gyakorlati tevékenységek és az ismeretek átadása, a tanulók azon készségeinek és képességeinek fejlesztése, melyek hozzájárulnak munkájuk gyermekközpontú, magas szakmai színvonalú műveléséhez. A tanulók ismerjék meg a:

- ☐ a testnevelés személyiségfejlesztő rehabilitációs, rekreációs tevékenységét
- ☐ a gyakorlati mozgásanyagon keresztül oktatási, képzési feladatok ellátását
- ☐ a testnevelés, a mozgásfejlesztés módszereit, oktatási-nevelési törvényszerűségeit
- ☐ általános iskolában a tanórai és tanórán kívüli nevelő munkához szükséges ismereteket

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások: óvodapedagógus, tanító, testnevelés szakos tanár

### **A tantárgy témakörei**

#### **A mozgás jelentősége a különböző életkorok fejlődésében**

- ☐ Természetes mozgás
- ☐ Testi képességek a különböző életkorban

#### **A motoros képességek fejlődése és fejlesztési feladatai, képességfejlesztő gyakorlatsorok**

- ☐ Kondicionális képességek
- ☐ Koordinációs képességek
- ☐ Mozgékonyság, hajlékonyság
- ☐ Ügyesség

#### **A testnevelési játékok szerepe, a játéktanítás módszertani elvei**

- ☐ Kapcsolódása más tevékenységekhez, tantárgyakhoz (matematika, írás, vizuális nevelés stb.)
- ☐ Mozgásos játékok felosztása (szerepes vagy utánzó játékok, szabályjátékok stb.)
- ☐ Terhelés fogalma, összetevői
- ☐ Fizikai képességek fejlesztése (erő, gyorsaság, állóképesség, légzőgyakorlatok, mozgáskoordináció, ízületi mozgékonytságot fejlesztő gyakorlatok)
- ☐ Motoros tanítási-tanulási folyamat szabályai (mozgáskészség kialakítása)
- ☐ Módszertani ismeretek, a tervezés szintjei (bölcsőde, óvoda, iskola)

- ☐ Játéktanítás előkészítése
- ☐ Kisgyermekkorban előforduló tartáshibák és lábstatikai rendellenességek megelőzésére és azok javítására vonatkozó ismeretek
- ☐ Zenére végezhető mozgásformák, a tánc szerepe a mozgáskultúra fejlesztésében

### **Bölcsődében alkalmazott mozgásos játékok**

#### **Óvodai játékos gyakorlatok**

#### **Iskolai játékos feladatok**